

POSTANOWIENIE

Dnia 13 maja 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Dobrowolski

w sprawie ze skargi M. J.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Najwyższym w sprawie o sygn. III CZ 196/25,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych
w dniu 13 maja 2026 r.:

- 1. odrzuca wniosek M.J. o wyłączenie sędziów Sądu Najwyższego;**
- 2. odrzuca skargę;**
- 3. umarza postępowanie w przedmiocie wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych.**

sh

UZASADNIENIE

Pismem z 11 marca 2026 r. (data prezentaty Sądu Okręgowego w Katowicach) pełnomocnik M. J. (dalej: „skarżący”) złożył skargę na przewlekłość postępowania przed Sądem Najwyższym w sprawie III CZ 196/25.

Skarżący wniósł o stwierdzenie przewlekłości postępowania i o zasądzenie od organu na rzecz strony kwoty, jaką Sąd procedujący w sprawie skargi uzna za uzasadnioną w celach prewencyjnych, lecz nie mniej niż 6000 zł, tytułem przewlekłości postępowania, kosztów zastępstwa prawnego oraz wniósł o zwolnienie od kosztów sądowych. Jednocześnie skarżący w skardze złożył również w trybie art. 49 k.p.c. wniosek o wyłączenie imiennie wskazanych sędziów Sądu Najwyższego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o wyłączenie sędziów Sądu Najwyższego został złożony w treści skargi, a zatem jeszcze przed wyznaczeniem składu orzekającego w niniejszym postępowaniu ze skargi na przewlekłość postępowania. W związku z powyższym wskazać należy, że zgodnie z uchwałą składu siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego z 26 lipca 2019 r., I NOZP 1/19, wniosek o wyłączenie sędziego niewyznaczonego do rozpoznania sprawy jest niedopuszczalny, zaś sędzia objęty takim wnioskiem może zasiadać w składzie sądu rozpoznającego wniosek. Zważyć również należy, że zgodnie z obowiązującym od 1 lipca 2023 r. art. 53¹ § 1 pkt 3 k.p.c. niedopuszczalny jest wniosek o wyłączenie sędziego niebędącego członkiem składu orzekającego. W konsekwencji wniosek taki podlega odrzuceniu jako niedopuszczalny.

Niezależnie od powyższego Sąd Najwyższy wskazuje, że zgodnie z Uchwałą składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 10 października 2024 r., III CZP 44/23, której nadano moc zasady prawnej, wniosek o wyłączenie sędziego od rozpoznania sprawy oparty wyłącznie na okolicznościach towarzyszących powołaniu tego sędziego nie wywołuje skutków prawnych; w takiej sytuacji stosuje się *per analogiam* art. 53¹ § 2 i 3 k.p.c.

Przepis art. 3 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym

prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 1725, dalej: „ustawa o skardze na przewlekłość”) zawiera zamknięty katalog postępowań, w których określonym podmiotom przysługuje uprawnienie do wniesienia skargi na przewlekłość (por. postanowienia Sądu Najwyższego z: 29 listopada 2018 r., I NSP 39/18; 6 grudnia 2011 r., KSP 11/11; 29 października 2009 r., KSP 18/09).

Powyższe nakazuje przyjąć, że w postępowaniach innych niż wymienione w katalogu określonym w art. 3 ustawy o skardze na przewlekłość skarga nie przysługuje. Nie ulega przy tym wątpliwości, że w katalogu tym nie zostało uwzględnione postępowanie wywołane wnioskiem o zbadanie spełnienia przez sędziego wymogów niezawisłości i bezstronności, ale i postępowania zażaleniowe na orzeczenia zapadłe w wyniku rozpoznania skargi na przewlekłość postępowania.

Z treści skargi wniesionej przez pełnomocnika skarżącego wynika, że dotyczy ona postępowania wywołanego skargą na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, toczącego się przed Sądem Najwyższym pod sygn. III CZ 196/25 oraz złożonego przez skarżącego środka zaskarżenia w postaci zażalenia na postanowienie z 6 lutego 2026 r., któremu nie nadano biegu na podstawie art. 394³ § 3 i 4 k.p.c. w zw. z art. 29 § 24 ustawy o Sądzie Najwyższym. Jak podkreślono powyżej, w postępowaniach tego rodzaju ustawodawca nie przewidział możliwości wniesienia skargi na przewlekłość, a zatem skarga ta jest niedopuszczalna i jako taka podlega odrzuceniu.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 395 § 1 w zw. z art. 397 § 1¹ w zw. z 394¹ § 3 k.p.c. w zw. z art. 8 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość, orzekł jak w sentencji postanowienia.

Konsekwencją odrzucenia skargi na przewlekłość postępowania, wobec jej niedopuszczalności jest zbędność orzekania w przedmiocie wniosku skarżącego o zwolnienie od kosztów sądowych. Postępowanie w tym zakresie należało więc umorzyć na podstawie art. 8 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość w zw. z art. 394¹ § 3 w zw. z art. 398²¹ w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 355 k.p.c.

Marek Dobrowolski

s.h.

[a.ł]